

Invitasjon til å søke Riksantikvaren om tilskudd til klimaskallsikring av kulturhistorisk viktige kirkebygg

Kirkene er i en særstilling som kulturminner. De forteller om 1000 års kulturhistorie og er blant våre mest verdifulle bygninger når det gjelder arkitektur, kunsthistorie og håndverk. Som et ledd i bevaringen av denne kulturarven har Stortinget i 2020 bevilget 52 mill. kroner til sikring av kulturhistorisk viktige kirkebygg over BFDs (Barne- og familiedepartementet) budsjett. Departementet har bedt Riksantikvaren om å forvalte midlene.

Tilskudd kan gis til klimaskallsikring og tiltak på elektriske anlegg. Denne invitasjonen gjelder søknad om klimaskalltiltak. Det sendes parallelt ut utlysning om mulighet for å søke om tilskudd til tiltak på elektriske anlegg.

Utvalgte kirker

Ved denne tildeling av tilskudd til klimaskall har Riksantikvaren i samråd med BFD, KA (Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter) og KR (Kirkerådet) valgt å prioritere følgende kirker:

- **Middelalderkirker i stein**
- **Kirker oppført i perioden 1700-1850.**

Gjennom KAs Kirkekontroll 2017 ble det klart at tårn, yttertak og yttervegger er blant de delene av kirkebyggene som kommer dårligst ut i tilstandsundersøkelsen. Det er disse delene av kirkebygget som er mest værutsatt, og mangelfullt vedlikehold av kirkens klimaskall vil ofte gi omfattende og kostbare følgeskader på bærende konstruksjoner og andre deler av bygget. Kirkekontrollen viser også at middelalderkirkene i stein og 1700-tallskirkene har en alvorlig svak tilstand for ytterveggene, og derfor velger vi å la disse kirkene få søke om midler i denne omgang. I tillegg vil vi la kirkene som er oppført i perioden 1800-1850 få søke, i og med at de ikke har vært omfattet av en egen tilskuddsrunde tidligere.

Mulig tilskudd

Riksantikvaren vil bidra med tilskudd på inntil 60% av kostnadene, oppad begrenset til 900.000 kr. Riksantikvaren gir ikke tilskudd på mindre enn 300.000 kr.

Krav til prosjekt

Det kan søkes om tilskudd til istandsetting av kirkens klimaskall. Det kan også søkes om tilskudd til forundersøkelser/tilstandsrapporter og mindre tiltak som ledd i planlegging av en større restaurering av middelalderkirkers murverk. Det gis ikke tilskudd til vanlig vedlikehold. Tilskudd til konservering eller behandling av inventar og gjenstander faller ikke inn under bevilgningens formål.

Vi oppfordrer kirkeeier til å fylle ut søknaden så detaljert som mulig, og legge ved alt av relevant informasjon. Av kapasitetshensyn har Riksantikvaren ikke mulighet til å hente inn utfyllende informasjon etter at søknadsfristen er løpt ut.

Til orientering: Riksantikvaren har en ordinær tilskuddsordning for **brannsikring av middelalderkirker i stein, med søknadsfrist 31.januar 2021. Vi oppfordrer eiere av middelalderkirker til å søke om tilskudd til brannsikring. Det kan også søkes om midler til forprosjektering av brannsikringstiltak. Dere finner denne ordningen beskrevet under tilskuddsordninger på www.riksantikvaren.no/les-om/tilskudd/**

Frist for gjennomføring av tiltak

Tiltakene må gjennomføres innen **31.10.2021**. Riksantikvaren må også ha sluttrapport og utbetalingsanmodning innen denne datoen.

Merk: det vil ikke gis anledning til å få utsatt denne fristen. Tiltakene som skal gjennomføres i 2021 må derfor planlegges godt.

Krav til arbeid på fredete og listeførte kirker

Det er viktig å merke seg at selv om dere får innvilget søknad om tilskudd, må dere sende egen søknad om tillatelse til å gjennomføre tiltakene.

Riksantikvaren viser til Rundskriv T-3/2000 Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø.

Kirkebygg som er oppført før 1650 er fredet etter kulturminneloven. Større oppussings- og reparasjonsarbeider trenger tillatelse fra Riksantikvaren, og biskopen gjør eventuelt vedtak etter kirkeloven. Ved istandsetting skal det brukes materialer og teknikker som er tilsvarende de man finner på kirken i dag eller som er tradisjonelt forankret.

For listeførte kirker skal større oppussings- og reparasjonsarbeider forelegges Riksantikvaren på forhånd, og biskopen fatter vedtak. Saksgangen er slik: Fellesrådet sender søknad til biskopen, biskopen innhenter råd fra Riksantikvaren, og biskopen fatter vedtak i saken. Det skal brukes materialer og teknikker som er tilsvarende de man finner på kirken i dag eller som er tradisjonelt forankret.

Utførende firma skal oppgi formell kompetanse og referanseprosjekter med kontaktinformasjon. Håndverkerne skal ha fagskolepoeng eller studiepoeng innen praktisk bygningsvern eller kunne dokumentere tilsvarende realkompetanse. Generelt skal det stilles krav til at håndverkerne har deltatt i minst tre prosjekter tidligere med tilsvarende arbeidsoppgaver. Lærlinger eller andre under kompetanseoppbygging skal følges opp

kontinuerlig under arbeidet. Sentrale fagpersoner og byggeplassleder i utførende firma må beherske norsk for å kunne diskutere kvaliteten ved utførelsen.

Gjennomføring

- A. Kirkeeier søker om tilskudd gjennom KAs kirkebyggdatabase www.kirkebyggdatabasen.no. Søknadsskjemaet er tilgjengelig fra og med **fredag 30. oktober**.
- B. Søknaden må fylles ut og sendes inn innen **mandag 21. desember 2020**.
- C. Riksantikvaren prioriterer blant de innsendte søknadene og fatter vedtak om tilskudd. Dersom det er mange søknader kan det bety at noen kirker ikke får tilskudd, selv om kriteriene er innfridd. Riksantikvaren tar sikte på å gi svar på søknadene innen **1. februar 2021**.
- D. Tilskuddet utbetales etterskuddsvis. Riksantikvaren skal ha sluttrapport og utbetalingsanmodning innen **31.10.2021**. Dette innebærer at tiltakene må være gjennomført til da. **Ved oversittelse av fristen vil tilskuddet falle bort.**

Kontaktinformasjon:

Terje de Groot (seniorrådgiver Riksantikvaren): terje.degroot@ra.no